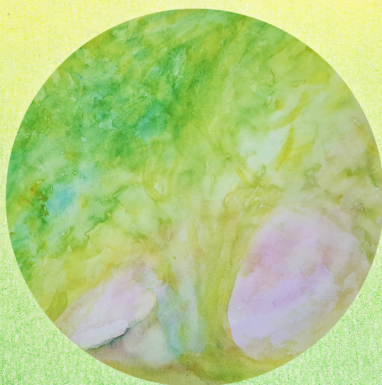


# Luonnonhavainnointi piirtäen ja maalaten



Paula Heljakka  
Maria Murto  
Päivi Halmekoski

Musigfi  
Studio





# Luonnonhavainnointi piirtäen ja maalaten

*Deltaspektri*

## **Luonnonhavainnointi piirtäen ja maalaten**

Paula Heljakka, Maria Murto ja Päivi Halmekoski

Musigfi Studio

Copyright © 2023 Paula Heljakka, Maria Murto  
ja Päivi Halmekoski

Piirustusharjoitukset perustuvat kirjoihin

*Luontokuvien piirtäminen ja*

*Luonto- ja hyöeaiheisia rentoutumis- ja keskittymisharjoituksia*

Kuvat:

Paula Heljakka s. 9, 14, 17 ja 21

Päivi Halmekoski s. 5, 11, 18, 19, 25, 27, 28, 30 ja 41

2. pehmeäkantinen painos, vastaa vuoden 2022 kovakantista

Kirjan sivuista voi ottaa paperikopioita henkilökohtaiseen ja opetukselliseen käyttöön. Muu kopioiminen, digitaaliset kopiot mukaan lukien, on ehdottomasti kielletty.

ISBN 978-952-7163-24-5 (pehmeäkantinen)

ISBN 978-952-7163-23-8 (kovakantinen)

Kustantaja: Deltaspektri, Espoo, Suomi

Painotuote:

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

## Sisällysluettelo

Luontokuvien maalaaminen.....	4
Värien sekoittaminen.....	4
Nestemäiset vesivärit ja nappivesivärit.....	4
Vuodenaikojen maalaaminen.....	8
Luontokuvien piirtäminen.....	11
Väritystekniikoita.....	11
Kevät ja kesä.....	13
Piirossarja raidan silmuista ja lehdistä.....	13
Raidan ja kirsikan kukat.....	16
Piirossarja vaahteran kukan avautumisesta.....	18
Puun lehvästö auringonvalossa.....	20
Syksy.....	23
Vaahtera.....	24
Tammi, saarni ja vaahteran siemenet.....	26
Pihlaja.....	29
Vuorokaudenajat.....	31
Luonnon havainnointi kevästä syksyyn.....	32
Luonnon havainnointi piirtäen tai maalaten.....	32
Luonnon värit.....	33
Luonnon muodot.....	33
Luonnon havainnointi puuväreillä piirtäen.....	34
Silmusta lehdeksi -havainnointiharjoitus.....	36
Liite: Tarvikkeet.....	38



# **Luontokuvien maalaaminen**

## **Värien sekoittaminen**

Luontoaiheinen maalaus syntyy usein mainiosti kuudella perusvärillä, joihin kuuluvat lämpimät ja kylmät sävyt sinisestä, keltaisesta ja punaisesta. Nämä värit ovat:

- ultramariininsininen (violettiin vivahtava sininen)
- preussinsininen (vihreään vivahtava sininen)
- kadmiuminkeltainen (kullankeltainen)
- sitruunankeltainen
- sinooperinpunainen (joulunpunainen)
- karminpunainen (violettiin vivahtava punainen)

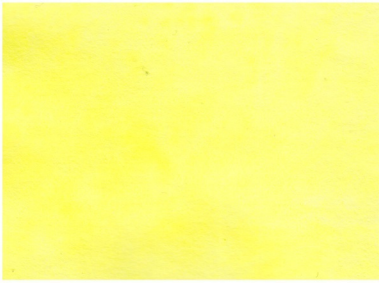
Seuraavalla sivulla näkyvät keltaiset ja siniset sävyt sekä niistä sekoitettuja vihreitä. Ruskeaan lisätään lisäksi punaista. Vaihtelevien vihreän sävyjen sekoittamista kannattaa harjoitella ensin vain täyttäen paperi vihreän sävyillä.

## **Nestemäiset vesivärit ja nappivesivärit**

### **Nestemäisten vesivärien käyttäminen**

Tämän kirjan vesivärimaalauksissa on käytetty nestemäisiä vesivärejä, ja ne on maalattu yllä olevilla kuudella sävyllä ja niistä sekoitetuilla sävyillä.

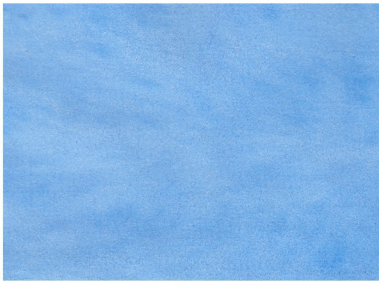
Nestemäisiä vesivärejä käytettäessä niitä laimennetaan pieniin kuppeihin. Perusvärit riittävät, vaikka halutessaan voi sekoittaa valmiiksi esimerkiksi vihreää tai ruskeaa.



Sitruunankeltainen



Kadmiuminkeltainen



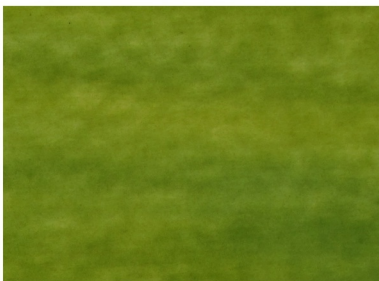
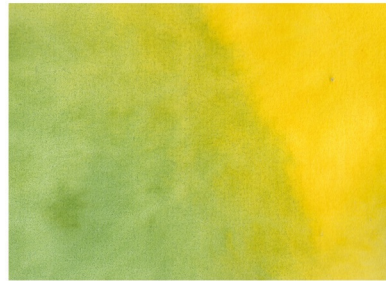
Preussinsininen



Ultramariininsininen



Preussinsin. + sitruunankelt. (vas.) tai kadmiuminkelt. (oik.)



Tummat vihreät sekoitettuna keltaisista ja sinisistä



Käytä nestemäisten vesivärien kanssa joko irtonaista vesiväripaperia alustan päällä tai lehtiötä, jossa paperin kaikki sivut ovat kiinni lehtiössä. Lehtiön kiinnitys pitää paperin suorassa sen kastuessa ja kuivuessa.

Jos käytät paperia alustan päällä, kastele paperi ennen maalaamista molemmilta puolilta. Näin maalaus pysyy suorana maalaamisen jälkeen. Kaikki vesiväripaperit eivät kuitenkaan sovellu kastelemiseen molemmilta puolilta, joten tämä on hyvä kokeilla etukäteen. Nestemäisillä väreillä maalaamista märälle paperille kutsutaan märkämaalaukseksi (engl. wet-on-wet painting). Vinkkejä märkämaalaukseen soveltuviin vesiväripapereihin on kirjan lopun liitteessä.

Käytä paperin kastelemiseen sientä tai suurta sivellintä. Vaihtoehtoisesti voit kastella paperin nopeasti hanan alla molemmilta puolilta ja laittaa sen kosteana alustan päälle.

Sekoita maalatessa värejä joko erillisellä alustalla tai suoraan paperilla. Sekoittamalla värejä paperilla saa monivivahteisen lopputuloksen.

## **Nappivesivärien käyttäminen**

Kuusi perussävyä saa paletissa nappivesiväreinä, joita käytetään usein kouluissa. Paperiksi käy vesiväripaperi tai tavallinen kopiopaperi. Voit käyttää joko lehtiötä tai laittaa paperin alustan päälle.

Sekoita maalatessa värejä napissa, paletin kannessa, erillisellä alustalla tai maalaamalla niitä päällekkäin paperille.



Puhdista nappivesiväri tarvittaessa siveltimellä, sillä se kuluttaa napin väriä vähemmän kuin hanan alle laittaminen: Kastele sivellin vesikupissa, ja pyöritä sitä sen jälkeen puhdistettavassa napissa. Puhdista sivellin vesikupissa ja kuivaa se talouspaperilla. Ota nyt kuivahkolla siveltimellä märkä väri pois napista. Toista tarvittaessa.

## **Muut tarvikkeet**

Vesivärien ja paperin lisäksi tarvitset vesikupin ja siveltimen.

Siveltimeksi sopii isokokoinen sivellin, ja sen lisäksi voi tarvittaessa käyttää pienempiä siveltimiä yksityiskohtiin. Ulos kannattaa ottaa mukaan istuinalusta.

## Vuodenaikojen maalaaminen

Vesivärimaalaaminen soveltuu erityisen hyvin kuviin, joissa on vivahteikkaita värejä ja yleisluontoisia muotoja.

Etsi luonnosta kohde, jonka värit aiot maalata. Kuvaan ei tarvitse välttämättä tulla esittäviä muotoja, tai värit voivat asettua summittaisesti kohteen muotoon.

Seuraavan sivun maalaukset esittävät keväisiä kohteita. Ylemmässä kuvassa keväisten kukkien värit levittäytyvät auringossa. Alemmassa kuvassa hahmottuu puu, jonka lehdet ja ympäristö ovat heränneet kevääseen.

Lehtien väreihin syventyvä vaihtoehto on täyttää koko paperi kohteessa esiintyvillä vihreän sävyillä.

Kun maalaat, aloita suurista väripinnoista isolla siveltimellä. Kun paperi työn edetessä hieman kuivahtaa, etene halutessasi pienempiin yksityiskohtiin pienellä siveltimellä. Täytä koko paperi väreillä.

Jos märkämaalatessa paperille tulee lainehtivaa vettä, voit poistaa sitä siveltimellä vesikupin reunaan. Kun otat kupista lisää väriä, voit tarvittaessa kuivata sivellintä värikupin reunaan.

Anna valmiin työn kuivua vaakatasossa. Kun työ kuivuu, värit saattavat jonkin verran vaalentua ja muodot muuttua riippuen käytetyn veden määrästä.





Maalaa kohteesi joko yhden kerran tai palaa sen luokse maalaamaan useita kertoja vuodenvaihteen edetessä. Saatat huomata katsovasi luonnon värejä uudella tavalla sen jälkeen, kun olet maalannut niitä.

Laadukkaalle paperille tehtyä märkämaalausta voi jatkaa sen kuivuttua lisäten maalaukseen kerroksia, kuten puun lehvästää. Näin on tehty edellisen sivun alemmassa kuvassa. Useimmilla välineillä vesivärimaalaus kannattaa tehdä valmiiksi yhdellä kerralla.

Luonnonhavainnoinnissa olennaista on pysähtyminen maiseman tai luontokohteen äärelle ja sen katseleminen avoimin mielin ja silmin. Maalaamisen tai piirtämisen kautta voi löytää maisemasta sellaista, mihin ei ole aikaisemmin kiinnittänyt huomiota, ja samalla luoda uudenlaista suhdetta luontoon.

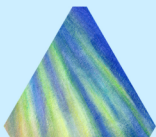
Maisema muuttuu myös erilaisessa säässä ja valossa sekä vuodenaikojen hiljalleen vaihtuessa. Tämän huomaa parhaiten omien havaintojen kautta, kun tarkastelee samaa maisemaa pidemmän aikaa. Lopuksi voit katsoa maalauksiasi ja seurata, miten maisema on muuttunut ja elänyt. Mitä uutta olet oppinut luonnon väreistä ja muodoista? Mitä muuta on tapahtunut työskentelyn aikana?

Jos pidempi tarkastelu ei ole mahdollista, jo yksittäinenkin luonnonhavainnoinnin ja maalauksen hetki saattaa olla hieno ja pysäyttävä kokemus.



Kirja kannustaa sinua lähtemään luontoon ja huomaamaan siellä monenlaiset värit ja muodot. Piirrä ja maalaa luonnon värejä, keväisiä puiden silmuja ja kukkia sekä kesän ja syksyn lehtiä. Näe luonto uusin silmin kiinnittämällä huomiota puiden silmujen avautumiseen. Kirjan ohjeissa käytetään pääsääntöisesti puuvärejä ja vesivärejä. Jokainen voi soveltaa ohjeita omalla taitotasollaan, eikä aikaisempaa kokemusta tarvita.

Kirja sisältää värillisiä esimerkkikuvia. Piirustusharjoitukset perustuvat aikaisempiin kirjoihin "Luontokuvien piirtäminen" ja "Luonto- ja hyveaiheisia rentoutumis- ja keskittymisharjoituksia".



*Deltaspektri*

